

REFERAT |KRS| Kommunalutvalget (2007-2015) d. 18-11-2008

Møtedato Tirsdag d. 18. november 2008 kl. 09:00

Møtested

Indholdsfortegnelse

Agder Energi as - eierskapsmelding for Agderkommunene.....	3
Rådmannens forslag til handlingsprogram 2009-2012. Årsbudsjett 2009.....	9
Budsjett for tilsyn og kontroll 2009.....	16
Samarbeid om arbeidsgiverkontroll Internkontroll med Arbeidsgiverkontroll i Agder.....	19
Vertskommuneavtale om felles skatteoppkrever for Kristiansand og Birkenes.....	22

Dato: 12.11.08
Saksnr.: 200814627-1
Arkivkode E: 255
Saksbehandler: Bjarne Ugland

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
18.11.2008

Agder Energi as - eierskapsmelding for Agderkommunene

Sammendrag:

Det arbeides for tiden med en eierskapsmelding for Agderkommunene som eiere i Agder Energi AS. I den forbindelse har Arbeidsutvalget for Agderkommunene (AU) sendt ut et drøftingsnotat til behandling i kommunene. Fristen for behandlingen er satt til 20. november. Saken skal så drøftes på eiermøte 10. desember.

Kristiansand kommune eier 5,3 % av aksjene i Agder Energi AS. Dette innebærer at vi er med å forvalte svært store verdier for kommunen og landsdelen samlet. Det er derfor viktig at vi, sammen med de øvrige eierne, har fokus på sentrale spørsmål som formål og kjerneaktiviteter for selskapet, selskapets samfunnsansvar samt selskapets kapital og utbyttepolitikk. Dette er de viktigste spørsmålene som nå skal drøftes.

Forslag til vedtak:

Kommunalutvalget tar saken til orientering med følgende merknader til avsnittene:

1. Kjerneaktivitet
2. Samfunnsansvar
3. Kapital- og utbyttepolitikk
4. Andre forhold

Solveig Løhaugen
Fung. rådmann

Trykte vedlegg:

Drøftingsnotat fra AU – Eierskapsmelding for Agderkommunene i Agder Energi AS.

Utrykte vedlegg:

Bakgrunn for saken :

I brev datert 19.09.08 har arbeidsutvalget for Agderkommunene i Agder Energi AS (AU) sendt ut et dokument som skal danne grunnlag for diskusjon i kommunene i forbindelse med en eierskapsmelding som utvalget arbeider med. Gjennom dokumentet, og et utvalg sentrale problemstillinger, inviteres kommunene til å drøfte sine forventninger til et av regionens viktigste selskaper.

AU ber om at innspill til meldingen blir sendt innen 20. november. Bl.a. disse innspillene skal danne grunnlag for at eiermøte 10. desember skal utarbeide konklusjoner som skal publiseres i den endelige eierskapsmeldingen.

Dokumentet fra AU følger som vedlegg til saken. Det ønskes innspill fra kommunene til følgende hovedpunkter:

- Formål og kjerneaktiviteter.
- Selskapets samfunnsansvar.
- Kapital og utbytte.
- Andre viktige forhold (bl.a. styresammensetning).

Formål og kjerneaktiviteter

Arbeidsutvalget skriver:

"I tillegg til å være Sørlandets vannkraftprodusent og strømlleverandør, har Agder Energi på ulike tidspunkt prøvd ut forskjellige forretningsaktiviteter, som for eksempel mobiltelefoni, ulike innholdstjenester, m.m. For tiden er strategien først og fremst å konsentrere seg om kjernevirksomhet, samt å utvikle nye aktiviteter nært knyttet til kraftproduksjon og infrastruktur (ref. også oversikt over aktiviteter og selskapene i konsernet).

Kjerneaktivitet

Begrepet kjerneaktivitet er et svært sentralt begrep i arbeidet med eierskapsmeldingen. I diskusjonen kan det være effektivt å bruke en enkel modell, som illustrerer at noen aktiviteter kan befinne seg i, eller rundt kjernen, mens andre i realiteten ligger i utkanten, eller kanskje utenfor?

I en diskusjon om kjerneaktiviteter kan det også være nyttig å bli minnet om hvilke formål som er definert i selskapets vedtekter. I din nåværende form er formålene beskrevet slik:

Agder Energi skal utnytte, produsere, distribuere og omsette energi, bidra til en sikker og rasjonell energiforsyning og utnytte beslektede og lønnsomme forretningsmuligheter innen energi, kommunikasjon og infrastruktur.

Til diskusjon i kommunene:

1. Hvilke aktivitet anser kommunene å være kjerneaktiviteter i Agder Energi i årene framover (Diskuter gjerne ulike aktiviteters plass i sirkelmodellen for gradering av kjerneaktiviteter)?
2. Bør det vurderes endringer i konsernets formålsbeskrivelse med tanke på de kommende fem til ti årene?"

Rådmannens kommentarer:

En grunnleggende forutsetning for en diskusjon om eierstrategi, er eiernes motivasjon for eierskapet i selskapet. Det er vanlig å skille mellom et eierskap som er langsiktig og industrielt og hvor eierne har en selvstendig interesse for å utvikle selskapet og vil gjennom sitt eierskap bidra til at selskapet når sine langsiktige mål.

Den andre hovedbegrunnelsen for eierskap er det finansielle hvor eierne i hovedsak er opptatt av det økonomiske utbyttet selskapet kan gi enten i form av årlige utbytter eller kursgevinster.

Da Kristiansand valgte å fortsette som eier i Agder Energi i 2001 var hovedbegrunnelsen at det var viktig å ha lokal kontroll over aksjemajoriteten i selskapet for å sørge for at landsdelens viktigste industrikonsern fortsatt skulle ha en lokal forankring og fortsatt kunne ha en utvikling bestemt av lokale aktører. Motivasjonen den gang var klart industriell. Dette kom klart til uttrykk i den offentlige debatten, i avtaleverket med Statkraft og i avtaleverket kommunene i mellom.

Selskapets vedtatte hovedfokus er i dag at det skal konsentrere seg om kjerneaktiviteten knyttet til vannkraftproduksjon og levering av strøm. På den ene siden er det på dette feltet selskapet har sin fremste kompetanse. Det er sannsynlig at produksjon av strøm gir stabile inntekter til selskapet. Det er også viktig med fokus på miljøriktig energi i en tid med utfordringer i forhold til miljø og klimaendringer.

Et av hovedformålene med å få inn Statkraft som eier var å bidra til at selskapet fikk større kompetanse. Statkrafts kompetanse er først og fremst på produksjon, kjøp og salg av energi. Gjennom samarbeidet i Statkraftalliansen har Agder Energi vært i stand til å videreutvikle sin kompetanse på disse områdene.

Det er lite som taler for at ikke fokuset på den grunnleggende kjerneaktiviteten til selskapet bør videreføres og at disse aktivitetene må være grunnlaget for selskapets aktivitet.

På den andre siden er det viktig å diskutere begrepet kjerneaktivitet. Skal selskapet være en vannkraftprodusent eller energiprodusent? Låser vi selskapets utvikling hvis vi begrenser dette til vannkraft og må et energiselskap av Agder Energis størrelse ha en videre strategi enn vannkraft?

Både for å være med på utviklingen i nye energikilder og som en del av selskapets samfunnsansvar, bør kjerneaktiviteten defineres som energiprodusent. Det betyr at selskapet også må kunne satse innenfor beslektede områder som vindkraft, varme, bio og gass.

Sammen med Statkraft planlegger Agder Energi en sterk satsing på vindkraft, med en ambisjon om å bli den dominerende aktøren i det norske markedet for landbasert vindkraft i løpet av de neste 6-7 årene. Dette kan innebære en investering på 20 milliarder kroner. Agder Energi AS sin andel av dette er beregnet til 8 milliarder kroner.

På den ene siden må lønnsomheten også i denne investeringen vurderes nøye, og det bør være klare krav til bedriftsøkonomisk lønnsomhet. Men på den andre siden bør et offentlig selskap som Agder Energi også ha samfunnsøkonomiske forpliktelser. For å kunne møte morgendagens utfordringer, bør ikke eierne begrense selskapets aktivitetsområde. I nåværende formål er dette beskrevet som "utnytte, produsere, distribuere og omsette energi." I tillegg til "å utnytte beslektede og lønnsomme forretningsmuligheter innen energi, kommunikasjon og infrastruktur." Slik dette er formulert har selskapet nødvendig handlingsrom til å være et selskap som kan møte fremtidige utfordringer og utnytte muligheter.

Selskapets samfunnsansvar

Arbeidsutvalget skriver:

"Et selskaps samfunnsansvar skal kontinuerlig være gjenstand for vurdering og et fokusområde for både eiere og selskapets selv. Det er også et selvsagt tema i arbeidet med en eierskapsmelding.

Det er i denne prosessen et mål å etablere en felles definisjon på begrepet samfunnsansvar. Hvilken definisjon skal kommunene legge til grunn for Agder Energi?

Diskuter følgende forslag til definisjon:

Agder Energi skal i hovedsak oppfylle sitt samfunnsansvar gjennom å optimalisere sin verdiskapning og levere et størst mulig overskudd til fordeling mellom eierne.

Dersom samfunnsansvaret defineres som her foreslått følger flere viktige diskusjoner, f.eks.

- Hvor går grensene for hva selskapet kan gjøre eller ikke gjøre for å oppnå et størst mulig overskudd?
- Finnes det former for engasjement som ikke gir umiddelbart overskudd eller inntjening – men som allikevel bør prioriteres? (F.eks. forskning innen fornybar energi, eller annet).
- Hvor stor risiko skal selskapet kunne ta for å oppnå størst mulig overskudd?

Spørsmålstillingene kan også drøftes i lys av ulike miljøperspektiv, arbeidsplasser (oppretholde/skape), i forhold til andre næringer som baseres på de samme naturressursene (landbruk, fiske, reiseliv, m.m.), stabilitet/leveringssikkerhet, m.m.”

Rådmannens kommentarer:

Rådmannen viser til sine innledende kommentarer. I dagens debatt kan en få det inntrykk at de kommunale eierne av Agder Energi AS nå har noe ulikt utgangspunkt for sitt eierskap. Det kan se ut som om fokus for noen kommuner har mer vekt på det finansielle enn på det industrielle, begrunnet med kommunenes press for å kunne levere gode tjenester til innbyggerne innenfor stramme økonomiske rammer. I mange kommuner blir det derfor uttalt at stort utbytte fra Agder Energi AS er motivasjonen for fortsatt eierskap.

På den andre siden er det viktig at det kommunale eierskapet skal bidra til fortsatt nasjonalt og offentlig eierskap til naturressursene som er grunnlaget for selskapets virksomhet. For mange er det fortsatt viktig at en har et lokal kontroll med selskapet i forhold til å bevare og skape nye arbeidsplasser, sikre god lokal infrastruktur i forhold til en sikker og stabil strømforsyning og kunne påvirke selskapets utvikling. Som det er påpekt tidligere bør kanskje offentlige eiere være opptatt av at selskapet har sterkt fokus på bærekraftig utvikling og strenge etiske retningslinjer.

Hvis en tar hensyn til alle disse forholdene blir den foreslåtte definisjon av samfunnsansvar for snever. Denne definisjonen gir en tydelig føring for at kommunene er finansielle eiere og i hovedsak er opptatt av store utbytter.

Kristiansand ønsker en definisjon av selskapets samfunnsansvar som også tar hensyn til selskapets langsiktige utvikling og strategi, samfunnsforsvarlig forretningsdrift, etikk og miljø, kundenes behov, selskapets generelle omdømme og forholdet til de ansatte.

Kapital og utbytte

Arbeidsutvalget skriver:

Kapitaliseringen av Agder Energi, vurdert etter forholdet mellom gjeld (fremmedkapital) og egenkapital, er et vesentlig eierspørsmål. For mye og for lite egenkapital kan medføre effektivitetstap. Derfor skal det regelmessig foretas analyser av kapitalstrukturen i selskapet. Forretningsrisiko, satsingsområder, bransjemessige

særtrekk, pris på fremmed kapital og finansiell styrke er forhold som må vurderes når virksomhetens kapitalstruktur skal bestemmes.

Forutsigbar verdiskaping over tid er et overordnet mål for kommunene. Som eiere vil kommunen påvirke kapitalstrukturen i Agder Energi gjennom krav til avkastning, forventninger til utbytte og eventuelle kapitaljusteringer.

Utbyttepolitikk

Kommunene etablerte i 2006 en utbyttepolitikk for Agder Energi som i første omgang gjelder frem til 2009. I vedtaket fra eiermøtet ble det formulert en forventning om at det samlede utbyttet normalt skulle være på 600 millioner kroner pluss 50 % av resultatet utover dette. Utbyttet fordeles til kommunene i henhold til den enkelte kommunens eierandel.

Rådmannens kommentarer:

Kommunene har gjennom viljeserklæringer uttrykt et ønske om å bevare lokalt majoritetseierskap i selskapet. For å sikre dette er det av mange kommuner uttrykt at kommunene får et stabilt høyt utbytte med utgangspunkt i selskapets resultater.

Det blir hevdet at selskapets reelle verdi har økt betydelig i tiden etter salgsprosessen i 2001. Fasit til dette svaret får en bare gjennom en ny salgsprosess gjennom denne vil eierne få svar på størrelsen på og få full del i en eventuell verdiøkning. Spørsmålet som har vært reist av de kommunale eierne er om eierne skal få del i eventuell verdiøkning gjennom en kapitalutbetaling til eierne. I eiermøter er det kommet sterke signaler fra kommunene om at en ønsker en grundig uavhengig vurdering av disse forholdene. Disse vurderingene må så ses opp mot selskapets egne vurderinger i forhold til investeringsbehov, forventninger om avkastning o.l.

Andre viktige forhold:

Arbeidsutvalget skriver:

Eiermøte har ved flere anledninger drøftet og vedtatt saker som det er naturlig å ha med i en eierskapsmelding, ikke minst i forbindelse med behandlingen av *strategiutvalgets* konklusjoner.

Kommunene bes vurdere de vedtakene som ble fattet i eiermøte 6 – 7 april 2006 og benytte denne anledningen til en evaluering og evt. revurdering av disse. Her følger et utvalg sentrale vedtak (hentet fra referatet etter eiermøte 6 – 7 april 2006):

pkt. 1: Styresammensetning i AE

a) Det innledes samtaler med Statkraft og de ansatte med det formål å redusere antallet medlemmer i konsernstyret.

b) Vedr. kommunenes valgte representanter i styre: "Styremedlemmene velges på bakgrunn av sin kompetanse, fortrinnsvis fra det politiske miljø".

pkt. 5: "Det igangsettes en revisjon av gjeldene avtaleverk med den hensikt å forenkle dette".

pkt. 9: "Dialogforum mellom alle aksjonærene etableres med minst ett møte i året".

pkt. 10: "Nettverk med offentlige eiere i andre energiselskaper etableres".

Rådmannens kommentarer:

Det er ovenfor pekt på en del sentrale punkter som eierkommunene var opptatt av i forbindelse med den strategiprosessen som ble gjennomført i 2005-06 og som fikk allmenn tilslutning av de kommunale eierne den gangen. Selv om det nå er valgt nye kommunestyrrer,

er det sannsynligvis ingen grunn til å anta at holdningen til disse spørsmålene har endret seg.

I forhold til det første punktet er det viktig at en har et kontinuerlig fokus på at selskapet har god og rett kompetanse i alle ledd. Dette gjelder både konsernledelse, styresammensetning og kompetanse blant eierne og eiernes organer.

Styremedlemmenes kompetanse må sees ut fra eiernes motivasjon for eierskapet og hva som er nødvendig for å styre et selskap av Agder Energis størrelse både sett i forhold til selskapets kompleksitet og kompetansen til Statkrafts styremedlemmer. Om motivasjonen fortsatt er av industriell karakter, kan det være ønskelig med tydelig binding til de kommunale eierne. Om motivasjonen er mer av finansiell karakter er det kanskje ikke så viktig for eierne å være nær beslutningene. For Agder Energi AS er det avgjørende viktig å ha et styre som samlet har god kompetanse i forhold til ledelse/organisasjonsutvikling, finansielle forhold og kraftbransjen generelt.

Styringen av selskapet bør skje gjennom eiernes organer som er generalforsamlingen og bedriftsforsamlingen. For å håndtere sin posisjon som majoritetseiere på en god måte har Agderkommunene seg imellom inngått avtaler om eierskapsarenaer som eiermøter og arbeidsutvalg for dette.

Dato: 29.10.2009
Saksnr.: 200813262-1
Arkivkode E: 145
Saksbehandler: Arne Henrik Lukashaugen, Randi Bentsen og Terje Fjellvang

Saksgang

Kommunalutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

18.11.2008
26.11.2008
11.12.2008

Rådmannens forslag til handlingsprogram 2009-2012 – årsbudsjett 2009

Sammendrag:

1. Forutsetninger

Rådmannens forslag til handlingsprogram for perioden 2009 - 2012 bygger på de forutsetninger og prioriteringer som fremgår av vedtatt handlingsprogram for perioden 2008 – 2011, samt vedtatt kommuneplan 2005-2016.

Rådmannens forslag til handlingsprogram bygger på regjeringens budsjettforslag som følger opp kommuneproposisjonens signaler om økt vekst i frie inntekter. Regjeringen legger opp til reell vekst i de frie inntektene i 2008 på 4,7 mrd. kr, tilsvarende 2,3 pst. Veksten er regnet fra anslaget på kommunesektorens inntekter i 2008 i revidert nasjonalbudsjett 2008.

Veksten i de frie inntektene på 4,7 mrd. skal blant annet dekke:

- 1,5 mrd. kr. i merutgifter knyttet til den demografiske utviklingen
- 70 mill. kr. kompensasjon til kommunene for økningen i merutgifter ved NAV-reformen
- 48 mill. kr. til økt tilbud om fysisk aktivitet på barnetrinnet
- 160 mill kr for å øke de veiledende satsene til sosialhjelp.

Veksten fra 2008 til 2009 må også ses i lys av økt deflator (pris- og lønnvekst) i 2008 som det ikke kompenseres for i 2009. En andel av veksten i frie inntekter fra 2008 til 2009, må kompensere for denne merutgiften før det reelt sett er midler til andre formål.

Regjeringen har oppjustert skatteanslaget for 2008. Merinntekten får kommunene beholde i 2008, men merinntekten blir ikke videreført til neste år.

Forslag til statsbudsjett for 2009 slår isolert sett dårligere ut for Kristiansand enn for landsgjennomsnittet. I beregningen fra departementet anslås sum frie inntekter (skatt og rammetilskudd) å øke med 5,4 % for Kristiansand kommune, mens landsgjennomsnittet for

primærkommunene øker med 6,3 %. Med en forventet lønns- og prisvekst på 4,5 % gir dette en realøkning på 0,9 % for Kristiansand mot en økning på om lag 1,8 % for landsgjennomsnittet. Dette skyldes bl.a omleggingen av inntektssystemet (herunder avvikling av selskapsskatten, som delvis kommunal skatt og omfordeling til distrikter og finansiering av hovedstadstillegg).

Rådmannen foreslår omtaksering av eiendomsskattegrunnlaget med virkning fra 2011. Eiendomsskattegrunnlaget foreslås økt med 10 % i 2009 og 2010 i tråd med vedtatt handlingsprogram.

Finansuroen har medført at kommunens økonomiske stilling er svekket. Kommunefondet har negativ avkastning i 2008, og bidrar til at fondsreservene reduseres vesentlig. I tillegg medfører lavere avkastning for Kristiansand kommunale pensjonskasse (KKP) i neste omgang høyere pensjonsutgifter. Forventet utvikling i verdensøkonomien vil medføre økt arbeidsledighet, og på sikt økt sosialhjelp. I tillegg er det grunn til å tro at konjunkturedgangen vil påvirke skatteinntekten i perioden.

2. Hovedlinjer i handlingsprogrammet

Bystyret har i kommuneplanen vedtatt følgende satsingsområder:

- Landsdelsenter og regional utvikling
- Vekst og verdiskaping
- Levekår og livskvalitet
- Bærekraftig utvikling

Disse bygger opp om visjonen *Vi tror på muligheter!* Forslag til handlingsprogram viser en prioritert oppfølging av satsingsområdene.

Hovedprioriteringene i vedtatt handlingsprogram følges opp. Ubalansen mellom utgifter og inntekter i vedtatt handlingsprogram er i hovedsak finansiert med ytterligere reduksjon i driftsutgifter, samt økt eiendomsskatt. Investeringsnivået er høyere enn i vedtatt handlingsprogram. Det har vært helt nødvendig å få en bedre balanse mellom utgifter og inntekter i perioden siden det meste av opparbeidede fondsreserver (eksl. kommunefondet) inneværende år er disponert til å dekke lavere avkastning på kommunefondet og erstatning til barnehjemsbarn.

Selv med de begrensninger som ligger i de økonomiske rammebetingelsene er det muligheter for å jobbe videre i forhold til de langsiktige målene i kommuneplanen. For å utvikle en robust landsdel som er konkurransedyktig med andre regioner er det nødvendig å styrke samarbeidet mellom storbyen og resten av regionen. Kristiansand deltar sammen med Arendal kommune og fylkeskommunene i arbeidet med felles "Regionplan Agder 2010". Hovedmålet med planarbeidet er å skape en helhetlig politikk for Agder basert på samarbeid og partnerskap. Regionplanarbeidet vil være et av flere områder som kan være med å tydeliggjøre Kristiansands rolle, og å bidra til utvikling av landsdelen.

Det arbeides med revisjon av kommuneplanen. Det legges hovedfokus på en total revisjon av kommuneplanens arealdel. Arbeidet samkjøres med det pågående Arealprosjektet for kommunene i Knutepunkt Sørlandet og Regionplan for Agder 2010. Knutepunktet er å betrakte som et felles bo- og arbeidsmarked, og arealbruk og transport vurderes samlet med hensyn til utbyggingsområder for bolig og næring og for bevaring av grøntområder. Revisjon av kommuneplanen vil være hovedarena for vår premisslevering til de to regionale planene.

Som landsdelsenter har Kristiansand et særlig ansvar for å tilrettelegge for utvikling av de regionale kulturinstitusjonene og for at Kvadraturen skal bli et attraktivt og pulserende bysentrum for hele Sørlandet. I den grad byen kan framstå som attraktiv for å tiltrekke seg og beholde arbeidskraft og kompetanse, har det betydning for hele regionen. På investeringssiden tas det nå store løfter for at Kristiansand skal fylle rollen som landsdelsenter:

Sør Arena, Kilden, kombinert ishall og flerbrukshall på Grim og Aktivitetssenteret på Marinetomta.

E39 gjennom Kristiansand er avklart i overordnet plan. I perioden vil strekningen bli regulert, men den er ennå ikke finansiert. Det er derfor svært viktig at ny E39 prioriteres i Nasjonal transportplan 2010 – 2019. Planlagte utviklingsprosjekter i Kvadraturen fører til at flere tiltak er nødvendig for å møte trafikkøkningen disse prosjektene gir.

Det settes i verk ulike planarbeid og tiltak for videreutvikling av Kvadraturen for å håndtere en relativt sterk forventet trafikkvekst. Det vil kunne dreie seg om utvidelse av gågatenettet, vurdering av trafikkregulerende tiltak, bedre utnyttelse av sentrum, utvikling av kunnskapsbyen, markedsføring med mer. Bystyrets vedtak i 2007 om etablering av Agder Kollektivtrafikk A/S er fulgt opp ved at det er innarbeidet et årlig tilskudd på 5 mill kr.

Det er satt av 20 mill kr til oppkjøp av friområder i planperioden, der det forventes at staten bidrar med 10 mill kr.

Satsingen innenfor vekst – og verdiskapning videreføres og forsterkes. Det er fokus på profilering av Kristiansandsregionen og vertskapsfunksjonen for UiA. Sørlandets Kunnskapspark foreslås tilført økt bevilgning fra de kommunale eierne i tillegg til økt satsing på næringsutvikling fra kommunene i Knutepunkt Sørlandet. Det arbeides videre med satsing på KRO (kultur-reiseliv og opplevelsesnæring) samt fortsatt utvikling av bedriftsklynger.

Økt statstilskudd til barnehagedrift inneværende år forventes å bli videreført neste år og bidrar til økt satsing på barnehagetjenesten. I 2009 forventes det full barnehagedekning i Kristiansand ved etablering av midlertidige plasser. Det legges opp til at midlertidige plasser erstattes i løpet av perioden. Det bygges flere nye barnehager som bidrar til økt kapasitet, men også økt kvalitet og mer rasjonell drift.

Bystyrets vedtak i 2007 om økt timetall til kroppsøving på ungdomstrinnet, anbefales ikke videreført fra skoleåret 2009-10. På den annen side har staten finansiert økt satsing på fysisk aktivitet for barnetrinnet. Frukt og grønt til alle elevene, er innarbeidet for hele handlingsprogramperioden.

Satsingen innen omsorg er fulgt opp. Det etableres 27 nye sykehjemsplasser i perioden, 46 nye omsorgsboliger med heldøgns pleie samt 15 nye dagplasser på Prestheia sykehjem.

Kommunen har fortsatt særlige levekårsutfordringer. Vedtatt bomiljøsatsing videreføres i perioden. I tråd med formannskapets prioriteringer foreslås det satsing på tverrsektorielle bomiljøprosjekter for Slettheia og Justvik. Kristiansand boligsselskap KF legger opp til å kjøpe om lag 52 boliger for vanskeligstilte (i 2008-09), men det er fortsatt betydelige utfordringer på dette området.

Det er avsatt 20 mill kr til erstatning til barnehjemsbarn (til sammen 95 mill kr i 2008-2009). Det er fortsatt uklart hvor stor erstatningen blir, men beløpets størrelse er avsatt på bakgrunn av erfaringer fra andre kommuner.

Det er de siste ti årene brukt over 1 milliarder kr på nye skoler og oppgradering av skoler i Kristiansand. Denne satsingen fortsetter og er de neste fire årene beregnet å koste 515 mill kr. Oppgraderingen av bygningsmassen vil også gi et betydelig bedre tilbud til elevene, og et bedre arbeidsmiljø for de ansatte som jobber der. Det investeres om lag 250 mill kr i rehabilitering av sykehjem og nye plasser (Prestheia sykehjem). Denne satsingen innebærer at alle sykehjemmene i løpet av 2010 har en tilfredsstillende standard, og at målet om avvikling av dobbeltrom er nådd.

Selv om kommunen har satset på rehabilitering av bygningsmassen, er det fortsatt et betydelig etterslep på vedlikehold. Det anbefales derfor at 30 mill kr settes av til

ekstraordinært vedlikehold. Av dette beløpet er 20 mill avhenging av et eventuelt ekstraordinært utbytte fra KNAS i 2012.

Høyt investeringsnivå og dermed økende rente- og avdragutgifter bidrar til at det er nødvendig å foreta omprioriteringer innen driften. Netto renter, utbytte og avdragsutgifter stiger med 90 mill fra 2008 til 2012.

Vi står overfor et stort arbeidskraftsbehov i årene fremover. Det er avsatt midler til et eget prosjekt med sikte på videre utredning samt å iverksette rekrutteringstiltak. I tillegg er seniorplanen fulgt opp med en bevilgning på 7 mill kr i 2009, men denne satsingen skal evalueres i 2009 siden AFP-utgiftene ikke er redusert som forventet.

Fra 2006 til 2007 gikk sykefraværet opp fra 7,7% til 8,6%. Utfordringen fremover blir å forsette å holde fokuset på å redusere sykefraværet og at ledere systematisk følger opp de som er syke. I 2009 vil kommunen delta i et storbyprosjekt i regi av Trondheim kommune. Prosjektet skal finne suksesskriterier for lavt sykefravær. Samarbeid med NAV arbeidslivssenter (IA-avtalen) må prioriteres, da de kan bistå enheter i prosesser for å bedre arbeidsmiljø og redusere sykefraværet.

Ved rulleringen av handlingsprogrammet har rådmannen i utgangspunktet lagt til grunn innsparingstiltak for de fleste tjenester i 2009. Det er foretatt omprioriteringer i løpet av prosessen og det betyr f.eks at omsorgstjenesten i stor grad skjermes. Fom 2010 legges det til grunn ytterligere innsparingskrav på tjenester samt nedbemanning av stab og støttefunksjoner.

3. Hovedgrep for å oppnå balanse i budsjettet

Hovedlinjene i vedtatt handlingsprogram følges i stor grad opp.

Høyt investeringsnivå og satsing innen omsorg og kultur er muliggjort ved

- omtaksering av eiendomsskattegrunnlaget
- omprioritering og effektivisering av driften – tjenester og stab/støttefunksjoner
- realvekst i frie inntekter
- tilskuddsordninger fra staten
- økt utbytte fra aksjeselskap
- gradvis å tilpasse avdragstiden til gjenværende levetid på anleggsmidlene.

Det er likevel i perioden en underbalanse på 30,8 mill kr, som må finansieres ved bruk av disposisjonsfond. Det forventes at det sentrale disposisjonsfondet vil være på om lag 40 mill kr ved utgangen av 2008. Anslaget er svært usikkert som følge av finanskrisen (svak avkastning på kommunefondet) og skatteavregningen.

I forslag til handlingsprogram 2009-2012 er det lagt opp til følgende netto driftsresultat:

Tekst	2009	2010	2011	2012
Korrigert netto driftsresultat*	35,3	-2,0	7,9	4,7
Avsetning til kommunefondet (prisjustering)	-15,7	-15,3	-15,2	-15,1
Avsetning til kommunefondet (prisjustering for 2008)	-15,3			
Bruk/avsetning disposisjonsfond	-4,2	17,2	7,3	10,5

*Korrigert for bruk/avsetning bundne fond

Netto driftsresultat i perioden er ikke i tråd med strategien i kommuneplanen (minimum netto driftsresultat på 2% av inntektene).

Følgende aktuelle tiltak vurderes ved rullering av handlingsprogrammet:

- ytterligere effektivisering
- ytterligere redusert tjenestetilbud
- ytterligere redusert investeringsnivå.
- Ytterligere økning i eiendomsskatt

Samlet sett vil dette kunne bidra til en bedre oppfølging av strategiene i kommuneplanen.

Hovedutfordringen i årene framover er å oppnå et netto driftsresultat som gjør at kommunens økonomiske handlefrihet økes.

Foreliggende forslag til handlingsprogram imøtekommer fylkesmannens krav om et realistisk driftsresultat (inkludert bruk av driftsfond) som er tilstrekkelig til å finansiere renter, avdrag og nødvendige avsetninger gjennom hele handlingsprogramperioden.

4. Kritiske forhold

Det er usikkerhet knyttet til skatteanslaget. For 2008 legger rådmannen til grunn et høyere anslag (7%) enn statens anslag på 5%. Denne merskatteveksten er innarbeidet i hele perioden. Rådmannen vil for 2009 legge til grunn en skattevekst på 8,4 % av det økte grunnlaget for 2008 noe som er 0,5 % poeng høyere enn anslaget i nasjonalbudsjettet. For årene 2009 - 2012 forutsetter rådmannen en årlig realvekst i skatt på ca 1 %. Dette er et ekspansivt skatteopplegg og medfører risiko. Rådmannen mener imidlertid det er realistisk på bakgrunn av at Kristiansand erfaringsmessig har høyere skattevekst enn landet, samt det høye aktivitetsnivået i næringslivet i regionen. Uroen i finansmarkedet og forventninger om vesentlig svakere realøkonomi internasjonalt og nasjonalt innebærer imidlertid en betydelig usikkerhet. Dette betyr at skatteanslaget må vurderes løpende gjennom 2009.

Rentenivået er i løpet av dette året økt og det forventes en styringsrente på ca 5% ved utgangen av 2008. Gjennomsnittlig rente er i 2009 budsjettert med ca 6,0 %. Rente på nye lån er budsjettert med forventet 3-mnd rente de aktuelle år. Dette gir ca 5,8 % i 2009, 5,2% i 2010, 4,8% i 2011, og 5,2% i 2012. For eksisterende lånegjeld er kjente vilkår pr i dag benyttet. Det er ikke lagt inn sikkerhetsmargin for eventuelle renteøkninger utover i perioden. Med en netto lånegjeld (brutto lånegjeld ekskl. lån til avgiftsfinansiert virksomhet og formidlingslån) på omlag 3 milliarder i 2008 stigende til 4,4 milliarder i 2012, er Kristiansand kommune sårbar for endringer i rentemarkedet.

Det forventes en realavkastning på 2,5% fra energiverksfondet i 2009 og 3,5% fra 2010. Utviklingen i 2008 har vært ekstremt svak som følge av krakk i aksjemarkedene verden over. Selv om kommunefondet i henhold til vedtektene bare skal ha om lag 25% i aksjer, har børsfallet medført at kommunefondet har hatt en betydelig realnedgang i 2008. I 2. tertialrapport 2008 var det anslått til om lag 3,1% nominelt (med prisstigning på 3,5 % betyr det en realnedgang på 6,6%). Utviklingen i september og oktober har svekket situasjonen ytterligere.

Kristiansand kommune har sammen med Vest-Agder Fylkeskommune og Cultiva sikret lokal finansiering av nytt teater- og konserthus som planlegges ferdigstilt i 2011. Staten har vedtatt å bidra med 408 mill kr i perioden 2008-2015. Periodiseringen av bidraget er ikke avklart. Dersom bidraget kommer senere enn forutsatt, vil eierne (Kristiansand kommune 80% og Vest-Agder 20%) måtte dekke ekstrakostnader i form av midlertidig finansiering. I forslag til statsbudsjett for 2009 er det kun innarbeidet et tilskudd fra staten på 25 mill kr. Dette er vesentlig lavere enn det som er lagt til grunn i vedtatt handlingsprogram.

Presset på mange av tjenestene er stort. Flere av sektorene sliter med å holde virksomheten innenfor budsjettrammen for 2008. Det er betydelig utfordringer innen omsorg. Veksten i befolkningen i de aktuelle aldersgruppene medfører fortsatt press på tjenesten. Det vil medføre betydelige utfordringer å holde virksomheten innenfor rammen. Lav arbeidsledighet har bidratt til nedgang i sosialhjelpsutbetalinger. Denne besparelsen er i hovedsak

omdisponert internt i sektoren for å styrke omsorgstjenesten. Det forventes økt arbeidsledighet fremover slik at presset på sosialtjenestene etter hvert øker. Dette er det foreløpig ikke tatt hensyn til i handlingsprogrammet.

Det er et betydelig vedlikeholdsetterslep for eiendomsmassen i Kristiansand kommune. I tillegg er det løpende vedlikeholdsbudsjettet for lavt til at bygningsmassens verdi opprettholdes. For å redusere vedlikeholdsetterslepet er det innarbeidet betydelige beløp til rehabilitering av bygninger (hovedsakelig skoler og sykehjem). I tillegg er ordinært vedlikeholdsbudsjett økt noe samtidig som det er innarbeidet en ekstra bevilgning på 30 mill kr i perioden. Det er likevel ikke nok til at bygningsmassens verdi opprettholdes i perioden.

Vintervedlikeholdet har tidligere vært for lavt budsjettet (om lag 10 mill kr), og var basert på en vinter med lite snøfall. Utgiftene i 2006 og 2007 var i gjennomsnitt 23 mill kr, mens prognosen for 2008 er på om lag 18 mill kr. Rådmannen anbefaler på denne bakgrunn å øke den faste årlige bevilgningen til 18 mill kr. Selv om bevilgningen er økt er det fortsatt en risiko for overskridelse i perioden.

Det er svært vanskelig å forutsi fremtidige pensjonsutgifter og hva som skal føres som premieavvik (forskjell mellom pensjonsutgifter og netto pensjonskostnad). Dette området er uforutsigbart og skaper ufordringer i økonomistyringen. Det er imidlertid tatt høyde for økt pensjonskostnad i perioden. Samlet premieavvik og amortisering gir en merbelastning for bykassen i 2012 på 60 mill kr sammenlignet med 2009.

Finansuroen betyr også store utfordringer for pensjonskassen. Det ble i 2008 bevilget 50 mill kr i egenkapitaltilskudd. Det er videre budsjettet med 9,7 mill kr i årlig egenkapitaltilskudd. Dersom ikke situasjonen bedres vesentlig, er det en fare for det må bevilges ytterligere egenkapitaltilskudd og/eller ekstra premie i 2009.

Skatt Sør har anbefalt at kommunen vurderer å øke marginavsetningen (gjelder skatt på formue og inntekt). På bakgrunn av avregningen for 2007, har kemneren i Kristiansand opplyst at det vil bli fremmet en bystyresak med forslag om å øke marginavsetningen i 2009. Dette vil betyr en engangsutgift på 10-20 mill kr avhengig av hvilket nivå marginavsetningen økes til. Dette ble kjent for rådmannen 28.10.08, og vil bli tatt med i tilleggsinnstillingen som fremmes før handlingsprogrammet behandles i formannskapet.

5. Konklusjon og videre behandling

Rådmannens forslag til handlingsprogram er stramt og forbundet som stor usikkerhet vedr. rammebetingelsene. Det skyldes bl.a finansuroen som har forverret den økonomiske situasjonen for kommunene betydelig den siste tiden. Rådmannen vil derfor allerede nå signalisere at det vil bli fremmet en tilleggsinnstilling før formannskapet behandler handlingsprogrammet. I tilleggsinnstillingen vil det bli gitt oppdaterte prognoser for skatt (skatteinngangen for oktober og skatteavregningen vil da være kjent), oppdaterte anslag for finansavkastningen samt eventuelle nye vurderinger vedr. pensjonsutgiftene.

Kemneren vil fremme en sak om økt marginsavsetning. Dette vil medføre ytterligere svekkelse av resultatet i 2009. Rådmannen vil derfor uansett måtte fremme en tilleggsinnstilling der denne merutgiften dekkes inn.

Saken om Aktivitetssenteret på Marinetomta fremmes for bystyret i desember og forhandlingsresultatet vil bli innarbeidet i tilleggsinnstillingen.

Stortingets behandling av statsbudsjettet vil ventelig ikke medføre vesentlige endringer i kommuneopplegget. Dersom det likevel blir vedtatt endringer i forhold til regjeringens forslag, vil rådmannen innarbeide dette i en tilleggsinnstilling.

Forslag til vedtak - Årsbudsjett 2009

1. Budsjett for Kristiansand bykasse 2009 vedtas overensstemmende med rådmannens innstilling del 1, med endringer vedtatt av bystyret i møte 11. desember 2008.
2. Skatt til kommunen for inntektsåret 2009 utskrives med de til enhver tid gjeldende maksimalsatser vedtatt av Stortinget.
3. Eiendomsskatten fastsettes til 7 promille av justert takstverdi. Ordningen med 3 års fritak for eiendomsskatt på boliger opphører fra 31.12.2008 gjeldende for nye boliger som får utskrevet eiendomsskatt for første gang i 2009.
4. Kommunale eiendomsavgifter og salgs- og leieinntekter fastsettes i henhold til rådmannens innstilling.
5. Hovedutvalgene gis fullmakt å til vedta økninger i andre gebyrer og priser på varer og tjenester med inntil 4,5 prosent samlet sett.
6. Bystyret samtykker i at det opptas de lån som er ført opp i investeringsbudsjettet. Rådmannen delegeres fullmakt til å godta rentebetingelsene og øvrige betingelser for nye lån, samt undertegne lånedokumentene. Avdragstiden tilpasses bestemmelsene i kommuneloven §50. Rådmannen gis fullmakt til å pantsette bygg og anlegg som sikkerhet for de respektive lån.
Øvre grense for kassekredittlån settes til 100 mill kr. Rådmannen delegeres fullmakt til å godkjenne rentevilkårene.
7. Rådmannen får fullmakt til å foreta sektorvis fordeling av avsetning til lønns- og prisjusteringer og eventuelt andre samleposter av mer teknisk karakter til fordeling.

Forslag til vedtak - Handlingsprogram 2009-2012

1. Handlingsprogram for perioden 2009-2012 vedtas overensstemmende med rådmannens forslag del 1, med endringer vedtatt av bystyret i møte 11. desember 2008.
2. Enkelt saker med økonomiske konsekvenser som tas opp i løpet av året, skal som hovedregel henvises til behandling i handlingsprogrammet.
3. Det 4-årige handlingsprogrammet til Kommunedelsplan for idrett og friluftsliv, rulleres og godkjennes. De prioriterte listene for ordinære anlegg, nærmiljøanlegg og lokale kulturbygg, legges som grunnlag for årets søknader om spillemidler/statsstøtte.
4. Barnehagebehovsplanen for perioden 2009-2012 vedtas.

Tor Sommerseth
Rådmann

Terje Fjellvang
Økonomidirektør

Trykte vedlegg:

- Del 1: Hoveddokumentet
- Del 2: Sektorkapitler
- Del 3: Fakta og analyser
- Kommunedelsplan for idrett og friluftsliv
- Barnehagebehovsplan

Utrykte vedlegg:

- Rammeskjema og investeringsoversikt

UTSKRIFT

AV

KONTROLLUTVALGETS MØTEPROTOKOLL 02.10.08

Kontrollutvalget var fulltallig med 5 medlemmer tilstede.

36/2008 Budsjett for tilsyn og kontroll 2009

Kontrollutvalget gjorde enstemmig slikt vedtak:

Kontrollutvalget rår til at bystyret fatter slikt vedtak

Budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i Kristiansand kommune for 2009 vedtas med en total ramme på kr 5 862 000,-.

For kontrollutvalgets leder

Terje Osnes
Sekretær for kontrollutvalget

Kristiansand, 6. okt. 2008

Saksgang
Kontrollutvalget
Bystyret

Møtedato
02.10.2008

Budsjett for tilsyn og kontroll 2009

Bakgrunn for saken

Iht. forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 18 skal kontrollutvalget utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og tilsynsarbeid skal følge formannskapetets innstilling til bystyret.

Det er naturlig å dele det totale budsjett for kontroll- og tilsyn i to separate budsjetter, ett for revisjonen og ett for kontrollutvalget (inklusive sekretariatet).

Revisjonssjefen har utarbeidet budsjettforslag for revisjonen i 2009. Dette følger av vedlagte brev av 02.09.08 til kontrollutvalget i Kristiansand. Budsjettet for revisjon av Kristiansand kommune beløper seg til kr 4 665 000,- og omfatter finansiell revisjon, forvaltningsrevisjon og lovpålagte attestasjonsoppgaver som eksempelvis mva-kompensasjon.

Revisjonssjefen har i tillegg budsjettert med kr 733 500,- for tjenester som gjelder kontrollutvalget. Dette består av selskapskontroll (kr 580 000,-) og deltakelse i politiske møter og utgifter i fm sekretariatet (kr 153 000,-).

KU-sekretær har utarbeidet øvrig del av kontrollutvalgets budsjett for 2009. Dette er på kr 463.500,- fordelt med kr 180 500,- på sekretariat og kr 283 000,- på kontrollutvalg for øvrig.

Sum budsjett for kontrollutvalget utgjør kr 1 197 000,-, ref sammenstilling i vedlagte regneark av 09.09.08 fra KU-sekretær.

Samlet utgjør budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i Kristiansand kommune i 2009 kr 5 862 000,-.

Kontrollutvalget gjorde enstemmig slikt vedtak:

Kontrollutvalget rår til at bystyret fatter slikt vedtak

**Budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i Kristiansand kommune for 2009
vedtas med en total ramme på kr 5 862 000,-.**

Kristiansand, 06.10.2008

Terje Osnes
Sekretær for kontrollutvalget

Vedlegg:

Utskrift av kontrollutvalgets møteprotokoll – sak 36/2008

Brev fra revisjonssjefen til kontrollutvalget i Kristiansand kommune av 18.08.08

Budsjett for kontrollutvalget, regneark fra KU-sekretær av 22.09.08

Dato: 06.11.2008
Saksnr.: 200804331-9
Arkivkode E: 026
Saksbehandler: Solveig Svendsberget

Saksgang
Kommunalutvalget
Bystyret

Møtedato
18.11.2008
03.12.2008

Samarbeid om arbeidsgiverkontroll med Interkommunal Arbeidsgiverkontroll i Agder

Sammendrag:

Rådmannen foreslår at Kristiansand kommune går inn som fullverdig medlem av den Interkommunale Arbeidsgiverkontrollen i Agder (IAA). Dette er et vertskommunesamarbeid mellom 19 kommuner hvor Arendal kommune er vertskommunen. Alle kommunene i Aust-Agder samt de andre Knutepunkt Sørlandet kommunene i Vest-Agder er med. Se vedlagte forslag til samarbeidsavtale. IAA utfører arbeidsgiverkontroll (bokettersyn på lønnsområdet) på vegne av skatteoppkreveren i deltakerkommunene.

Skatteoppkreveren (Kemneren) er kommunal og utfører lovpålagte oppgaver med hjemmel i skattebetalingsloven av 21.november 1952 nr.2. (Fra 01.01.2009 trer ny skattebetalingslov av 17.juni 2005 i kraft.) Oppgavene dreier i hovedsak om innfordring av skatt og arbeidsgiveravgift, mottak/registrering av lønnsoppgaver, føring av selve skatteregnskapet, avregning samt arbeidsgiverkontroll/bokettersyn på lønnsområdet. Skatteoppkreveren er direkte underlagt skatteetatens instruksjonsmyndighet. Jf. Ny skattebetalingslov § 2-8.

Interkommunalt samarbeid på skatteoppkreverområdet er lett å få til og er også noe Skatteetaten oppfordrer til. Vi har et felles datasystem og en felles faglig overordnet i skatteetaten. Et av hovedargumentene fra Staten i forhold til å statliggjøre skatteoppkreveren er at kommunene er for små til å håndtere dette på en god måte. Vår strategi for å beholde disse oppgavene i kommunen, er at kommunene går sammen i større enheter for å sikre at vi leverer i henhold til kravene på både kvalitet og kvantitet.

Arbeidsgiverkontrollen krever en meget spesialisert kompetanse. Rekruttering, opplæring og faglig utvikling er lettere å få til i et større miljø.

Det har vist seg at større grad av spesialisering gir en effektivitetsgevinst. IAA har frem til nå klart å levere et høyere antall rapporter per kontrollør samt hatt kvalitativt meget gode rapporter. IAA er også valgt som samarbeidspartner av de andre kommunen i Knutepunkt Sørlandet.

Dersom Kristiansand går inn i IAA så vil de ha en sentral plass i samarbeidet og utøve påvirkning via styringsgruppen med en fast representant.

Det blir ikke aktuelt for Kristiansand å avgi personell til IAA, da gjenværende kontrollører har fått ansettelse i andre ledige stillinger på Kemnerkontoret etter eget ønske.

Forslag til vedtak:

1. Rådmannen gis fullmakt til å inngå samarbeidsavtale med Arendal kommune om interkommunal arbeidsgiverkontroll. jf. Kommuneloven § 28.b.

Tor Sommerseth

Kristin Tofte Andresen

Trykte vedlegg: Samarbeidsavtale av 01.november 2008

Utrykte vedlegg:

Bakgrunn for saken :

Kristiansand har de siste to årene kjøpt 2 årsverk av IAA for å klare å levere det antall kontroller Skatteetaten krever. Dette var en midlertidig løsning som utløper ved nyttår. Den gav oss nyttig erfaring i forhold til et samarbeid med IAA. Konklusjonen fra vår side er at de har levert meget godt både i forhold til kvalitet og kvantitet. IAA ønsker at Kristiansand inngår et mer forpliktende samarbeid på like vilkår som de andre kommunene i samarbeidet. På bakgrunn av det har vi i løpet av 2008 gjennomført en prosess sammen med ansatte og tillitsvalgte i forhold til virksomhetsoverdragelse av arbeidsgiverkontrollen. Det ble nedsatt en prosjektgruppe bestående av kemner, gruppeleder på arbeidsgiverkontroll, personalrådgiver, stabsrådgiver, tillitsvalgte fra Fagforbundet, Delta og UHO. Det ble avholdt 4 møter våren 2008. De ansatte ble holdt løpende orientert i prosessen. Det ble i juni besluttet at vi skulle gå videre å fremforhandle forslag til avtale med IAA som bystyre nå får seg forelagt.

IAA er et vertskommunesamarbeid etter kommuneloven § 28 b.

Et vertskommunesamarbeid innebærer at en eller flere kommuner (samarbeidskommuner) kan inngå avtale om at en annen kommune (vertskommune) overtar det daglige arbeidet på et nærmere oppgitt ansvarsområdet. Modellen har som siktemål å tilby interkommunale løsninger for de lovpålagte ansvarsområdene til kommunene. Lovreguleringen av vertskommunemodellen skal gjøre det forsvarlig å overlate oppgaver og ansvarsområder med tilhørende forvaltningsmyndighet (offentlig myndighetsutøvelse) til en annen kommune. Det er bystyret selv som må gi administrasjonssjefen (rådmannen) instruks om å delegere myndighet til administrasjonssjefen i vertskommunen. jf. § 28 b nr.3.

Avtalen om vertskommunesamarbeid skal være skriftlig. Loven setter minstekrav til innholdet i selve avtalen jf. § 28 e. Hver enkelt deltaker kan si opp deltakerforholdet sitt med et års skriftlig varsel. Men er deltakerkommunene enige, kan samarbeidsforholdet oppløses raskere.

Skatteoppkreverne i deltakerkommunene utgjør styret for samarbeidsordningen. Det avholdes årlig samarbeidsmøte hvor alle skatteoppkreverne deltar. I tillegg har man en styringsgruppe bestående av representanter for skatteoppkreverne samt noen faste medlemmer. Kemneren i Kristiansand vil gå inn som fast medlem. Styringsgruppen møtes ca.4 ganger i året og behandler blant annet års- og virksomhetsplan.

I forbindelse med en virksomhetsoverdragelse av kontroll til IAA er det også tenkt gjennomført en rasjonalisering i forhold til den ressursbruken vi har hatt på dette området. Dette som følge av en uballanse i budsjettet for kemnerkontoret ved at gebyrinntekter ved innfordring falt bort i 2007. Det vil være naturlig å evaluere om denne ressursbruken er tilstrekkelig og eventuelt tilføre ytterligere ressurser.

Dato: 06.11.2008
Saksnr.: 200814075-1
Arkivkode E: 026
Saksbehandler: Solveig Svendsberget

Saksgang
Kommunalutvalget
Bystyret

Møtedato
18.11.2008
03.12.2008

Vertskommuneavtale om felles skatteoppkrever for Kristiansand og Birkenes.

Sammendrag:

Birkenes kommune har i kommunestyret 04.11.2008 vedtatt å delegere skatteoppkreverfunksjonen i henhold til vedlagte forslag til samarbeidsavtale som bystyret i Kristiansand herved får til orientering. Jf. § 28 b nr.3 og 4. Se vedlagte forslag til samarbeidsavtale om felles skatteoppkrever for kommunene Kristiansand og Birkenes. Kemneren i Kristiansand blir skatteoppkrever for både Kristiansand og Birkenes i henhold til kommuneloven § 28 b. (administrativt vertskommunesamarbeid). Det kan være aktuelt for rådmannen å utvide vertskommunesamarbeidet til å også å gjelde andre Knutepunkt Sørlandet kommuner i fremtiden.

Årsaken til at Birkenes ønsker å inngå i et vertskommunesamarbeid med Kristiansand er hensynet til kostnadseffektiv utførelse av lovpålagte oppgaver, redusert sårbarhet, rask saksbehandling, en åpen og tilgjengelig tjeneste for skatteyterne, habilitet og rettssikkerhet i saksbehandlingen og et godt samarbeid med andre offentlige instanser.

Også for Kristiansand er dette en god løsning. Det er et bidrag til samhandling i Knutepunkt Sørlandet samt styrker den kommunale skatteoppkreveren for å sikre fortsatt kommunal innkreving av skatt. Samordning av de kommunale skatteoppkrevere er også noe skatteetaten oppmuntrer til og som de har lagt til rette for i skatteregnskaps- og innfordringssystemet Sofie. Når kommuner samordnes i Sofie, så blir det fortsatt produsert et skatteregnskap for hver kommune, men innfordringsmessig blir sakene behandlet uavhengig av hvilken kommune kravet hører til. Dette sikrer likebehandling og gjør at det er lettere å ta ut stordriftsfordeler.

Forslag til vedtak:

1. Bystyret tar sak om vertskommunesamarbeid i hehold til kommuneloven § 28 b med Birkenes om skatteoppkreverfunksjonen til orientering.
2. Rådmannen gis fullmakt til å utvide vertskommunesamarbeidet til også å gjelde andre kommuner i fremtiden.

Tor Sommerseth

Kristin Tofte Andresen

Trykte vedlegg:

Utrykte vedlegg:

Bakgrunn for saken :

Skatteoppkreveren (Kemneren) er kommunal og utfører lovpålagte oppgaver med hjemmel i skattebetalingsloven av 21.november 1952 nr.2. (Fra 01.01.2009 trer ny skattebetalingslov av 17.juni 2005 i kraft.) Oppgavene dreier i hovedsak om innfordring av skatt og arbeidsgiveravgift, mottak/registrering av lønnsoppgaver, føring av selve skatteregnskapet, avregning samt arbeidsgiverkontroll (bokettersyn på lønnsområdet. Skatteoppkreveren er direkte underlagt skatteetatens instruksjonsmyndighet. Jf. Ny skattebetalingslov § 2-8.

Kristiansand og Birkenes har hatt en midlertidig samarbeidsavtale fra 15.02.07, med klar intensjon for forlengelsen og at man i løpet av 2008 vurderer full samordning av skatteoppkreverfunksjonen for de to kommunene med virkning fra 01.01.09.

Formålet med samarbeidet var å redusere sårbarhet og effektivisere skatteoppkreverfunksjonen for begge parter samt høste erfaringer fra slikt samarbeid i Knutepunkt Sørlandet.

På bakgrunn av ovennevnte intensjonsavtale samt de erfaringene som er gjort har Birkenes vedtatt å inngå en full samordning av skatteoppkreverfunksjonen fra og med 01.01.09

Birkenes kommune bruker i dag 70 % stilling på skatteinnfordring og skatteregnskap. Avtalen går ut på at Birkenes kommune overfører denne stillingen til Kristiansand som også overtar eventuelt arbeidsgiveransvar for en person. Når det gjelder arbeidsgiverkontrollen (bokettersyn), så er Birkenes med i den interkommunale arbeidsgiverkontrollen i Agder (IAA) og vil fortsette med det. Oppfølgingen av dette ligger dog under skatteoppkrever og vil bli en oppgave som overføres i henhold til vedlagte samarbeidsavtale.

Ved et lite skatteoppkreverkontor, med kun en ansatt, er sårbarheten stor ved fravær. Det er også vanskelig å holde seg faglig oppdatert samt at arbeidsprosesser som gjøres sjeldent krever uforholdsmessige mye ressurser. Skatteoppkreveren i Birkenes har derfor at stor nytte av å ha arbeidssted i Kristiansand en til to dager i uken. Vårt fagmiljø har vært en styrke ved innføring av nytt skattesystem "Sofie", og også mht. innfordringstiltak. Kristiansand har et godt faglig miljø på skatt og er ledende i landet når det gjelder innfordring. Den midlertidige avtalen har imidlertid gitt liten gevinst for Kristiansand all den tid skatteoppkreveren i Birkenes kun har jobbet med saker og skatteregnskap knyttet til Birkenes kommune. Ved en samordning av skatteoppkreverfunksjonen vil man ved økt spesialisering kunne utnytte ressursene bedre, høyne kompetanse og redusere sårbarhet for begge kommuner.

I henhold til fremforhandlet avtale vil Kristiansand kommune være vertskommune og Kemneren i Kristiansand skatteoppkrever for begge kommunene. jf.kommuneloven § 28 b. Et vertskommunesamarbeid innebærer at en eller flere kommuner (samarbeidskommuner) kan inngå avtale om at en annen kommune(vertskommune) overtar det daglige arbeidet på et nærmere oppgitt ansvarsområdet. Modellen har som siktemål å tilby interkommunale løsninger for de lovpålagte ansvarsområdene til kommunene. Lovreguleringen av vertskommunemodellen skal gjøre det forsvarlig å overlate oppgaver og ansvarsområder med tilhørende forvaltningsmyndighet (offentlig myndighetsutøvelse) til en annen kommune. Det er bystyret selv som må gi administrasjonssjefen (rådmannen) instruks om å delegere myndighet til administrasjonssjefen i vertskommunen. jf. § 28 b nr.3. Folkevalgt organ i vertskommunen har ikke instruksjons og omgjøringsmyndighet der delegasjon er skjedd i samsvar med nr. 3. jf. § 28 b nr.4.

Avtalen om vertskommunesamarbeid skal være skriftlig. Loven setter minstekrav til innholdet i selve avtalen jf. § 28 e. Hver enkelt deltaker kan si opp deltakerforholdet sitt med et års skriftlig varsel. Men er deltakerkommunene enige, kan samarbeidsforholdet oppløses raskere.

Styringsmodellen som er valgt følger av samarbeidsavtalen § 7. Det skal avholdes samarbeidsmøte minimum 3 ganger i året hvor skatteoppkrever (kemner), administrasjonsdirektør i Kristiansand og økonomisjef i Birkenes deltar.

Samarbeidsavtalen vil være en virksomhetsoverdragelse etter arbeidsmiljøloven kapittel 16. Den ansatte vil få tilbud fra Kristiansand om fast stilling med oppgaver innen samme arbeidsfelt. Det er utarbeidet en egen avtale om overgang av personell ved samordning av skatteoppkreverfunksjonen. Tillitsvalgte i både Birkenes og Kristiansand har vært med i prosessen . Birkenes kommune vil stille lokaler til disposisjon samt bidra økonomisk i en overgangsfase for å stimulere til overgang av personell. De er også villige til å distribuere informasjonsmateriell fra samordnet skatteoppkrever i sine lokaler.